

Välkommen
in!

Provtagning av förekomst av covid-19

SVENSK
HANDEL

Provtagning av förekomst av covid-19

En fråga som blivit aktuell är provtagning av förekomst av covid-19. Regeringen har gett Folkhälsomyndigheten i uppdrag att utöka antalet tester för covid-19 i syfte att säkerställa flöden för storskalig testning för covid-19¹. Flera myndigheter har med anledning av detta publicerat olika vägledningar som rör provtagningen. Bland annat har delar av handeln konstaterats tillhöra en så kallad samhällsviktig verksamhet vilket innebär att anställda inom denna grupp kan behöva testas för att bidra till den regionala smittspårningen. Det är dock inte helt tydligt hur ansvaret för dig som medlemsföretag ser ut gällande provtagningen. För att förenkla arbetet för dig har vi på Svensk Handel sammanfattat information gällande provtagning från olika myndigheterna. Vi har även tagit fram en checklista över vad som gäller om du bestämt att delar av verksamheten ska få möjlighet att testas.

Vad behöver du tänka på om du vill utföra testning av dina anställda?

Det första steget i att testa anställda är att det måste finnas ett berättigat behov av sådan testning. I denna information går vi igenom förutsättningarna för att ta beslut om att testa personal utifrån (1) Folkhälsomyndighetens uppdrag om att utöka antalet tester för covid-19 i syfte att bedriva en mer omfattande smittspårning och minskad smittspridning (2) arbetsgivarens berättigade intresse av att kunna vidta relevanta åtgärder utifrån strategiskt arbetsmiljöarbete.

Det är viktigt att komma ihåg att hanteringen av resultaten från testningen kan innebära att du behandlar personuppgifter om dina anställda, och i vissa fall även känsliga personuppgifter. Om du har tagit beslut om att testning ska ske är det viktigt att du alltid upprättar tillräcklig dokumentation enligt dataskyddslagstiftning.

1. Folkhälsomyndighetens uppdrag att utöka testning

Enligt Folkhälsomyndighetens strategi finns det anledning att utföra en mer omfattande smittspårning på regional nivå i syfte att minska smittspridningen i samhället. Som en del av uppdraget ska Folkhälsomyndigheten samordna regioner, kommuner och andra aktörer som behövs för att provtagning och testning ska fungera. Ett viktigt syfte med den utökade provtagningen är också att fler personer som har samhällsviktiga arbetsuppgifter ska kunna fortsätta att arbeta trots lättare symtom på förkylning.

Genom strategin för den utökade provtagningen finns två möjligheter för privata aktörer att motivera provtagning av anställda:

1. Frivillig rapportering av aggregerade data för påvisning av covid-19 infektion (antikroppspåvisning och/eller PCR), och
2. Testning av personal inom samhällsviktig verksamhet för pågående infektion.

1.1 Frivillig rapportering av aggregerade data

Folkhälsomyndigheten har angett att de har stor nytta av information om andel personer i befolkningen som är eller har varit infekterade av covid-19 vid en viss tidpunkt. Aggregerade resultat kan skickas till analysenheten@folkhalsomyndigheten.se och kommer endast att användas för internt bruk av Folkhälsomyndigheten.

1.2 Testning av personal inom samhällsviktig verksamhet

Enligt Folkhälsomyndigheten är det viktigt att testa personal inom **samhällsviktig verksamhet** för covid-19 för att personalen snabbare ska kunna återgå i arbete vid negativt provsvar. Kostnaden

1) <https://www.regeringen.se/49584f/contentassets/a2a241471d7241c3a799b94610679506/uppdrag-om-att-skyndsamt-utoka-antalet-tester-for-covid-19.pdf>, <https://www.folkhalsomyndigheten.se/utokad-testning-for-covid-19/uppdraget-och-strategin/>.

för denna typ av testning ersätts av staten. Utgångspunkten är att personal endast ska testas om de visar symtom för covid-19. Provtagningen kan ske antingen genom den utökade testningen för covid-19 som regionerna ansvarar för eller genom så kallad egenprovtagning. För närvarande rekommenderar dock Folkhälsomyndigheten att självtester inte används då resultatet är osäkra.

För att ditt företag ska kunna utföra testning enligt denna punkt krävs med andra ord att ditt företag klassificeras som en **samhällsviktig verksamhet**. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ("MSB") har publicerat ett underlag som ska hjälpa dig som företag att bedöma om ditt företag är en samhällsviktig verksamhet. I underlaget klargörs att en samhällsviktig verksamhet är en verksamhet vars bortfall orsakar samhällsstörning. MSB har tagit fram en **generell beskrivning** av vad som utgör sådan verksamhet och **en lista över sådana verksamheter** t.ex. försäljning av livsmedel och läkemedel samt handel och distribution av varor som är direkt nödvändiga för övrig samhällsviktig verksamhet.

Om du bedömer att ditt företag utgör en samhällsviktig verksamhet ska du kontakta regionen angående provtagning av anställda som ingår i denna prioriteringsgrupp. Notera att du inte per automatik bör testa alla anställda på företaget även om verksamheten kan klassificeras som samhällsviktig. Det är viktigt att du alltid bedömer vilka grupper av de anställda som kan anses utföra samhällsviktigt arbete i din verksamhet och som därför bör testas.

Läs mer om vad du ska tänka på vid provtagning av personal inom samhällsviktig verksamhet i [Folkhälsomyndighetens information till arbetsgivare inom samhällsviktig verksamhet, Utökad testning för covid-19 av personal inom samhällsviktig verksamhet](#).

2 Övrig testning av anställda

Det kan finnas situationer och omständigheter som innebär att ditt företag ändå vill utföra testning av anställda trots att verksamheten inte klassificeras som samhällsviktig verksamhet. Exempelvis har Folkhälsomyndigheten angett att testning kan användas för att underlätta planering och resurssättning på en arbetsplats. Detta eftersom testningen med stor sannolikhet påvisar att en individ som nyligen genomgått covid-19 (inom 3-6 månader), helt eller partiellt har skydd mot sjukdom vid återinfektion i covid-19.

I vissa fall Det kan också finnas en oro bland anställda avseende smittrisken som gör att du som arbetsgivare vill erbjuda frivilliga tester till anställda för covid-19.

Krav på behandling av provresultaten enligt dataskyddslagstiftning

Beroende på hur testerna går till och för vilket syfte resultaten ska användas behöver du i första hand avgöra vem som bär personuppgiftsansvaret. Svensk Handel har konstaterat några olika scenarier, men det är viktigt att du alltid bedömer hur personuppgiftsansvaret ser ut i just ditt fall.

Scenarier	Personuppgiftsansvar
Provtagning av anställda sker genom regionen, företagshälsovården eller annan liknande aktör och ditt företag får inte ta del av några resultat	Regionen, företagshälsovården eller annan liknande aktör är personuppgiftsansvarig
Provtagning av anställda sker genom företagshälsovården och denna aktör ska enligt avtal skicka aggregerade resultat till ditt företag	Ditt företag blir personuppgiftsansvarigt
Anställda utför egenprovtagning och meddelar resultaten från provtagningen till ditt företag	Ditt företag blir personuppgiftsansvarigt

Vad innebär det att mitt företag bär personuppgiftsansvaret?

Om ditt företag är personuppgiftsansvarigt för behandlingen behöver du säkerställa att du efterlever gällande dataskyddslagstiftning. Datainspektionen har klargjort vad som gäller för personuppgiftshantering och coronaviruset. Datainspektionen tydliggör för det första att data-skyddsförordningen inte på något sätt ska hindra att nödvändiga åtgärder vidtas för att minska smittspridningen med anledning av covid-19. Som arbetsgivare ska du dock alltid tänka på enskildas rätt till privatliv och att integriteten upprätthålls. Dessa grundläggande principer gäller också under coronakrisen. Observera att du som arbetsgivare alltid ska dokumentera för vilket, eller vilka, ändamål behandlingen av personuppgifter sker och kunna motivera detta.

Om du som arbetsgivare samlar in hälsodata medför det också att du behandlar känsliga personuppgifter. Datainspektionen förtydligar i sin information att huvudregeln är att behandling av känsliga personuppgifter är förbjuden. Det finns dock undantag och ett sådant är om arbetsgivaren behöver behandla känsliga personuppgifter för att det är nödvändigt för att fullgöra sina skyldigheter inom arbetsrätten. En sådan skyldighet inom arbetsrätten kan vara **arbetsmiljölagstiftningen**.

Förutom att säkerställa att du efterlever de grundläggande principerna och att det finns en laglig grund som du kan stödja behandlingen på har du också en skyldighet att informera om för vilket, eller vilka, ändamål behandlingen av personuppgifter genomförs. Eftersom det rör hälsodata är det särskilt viktigt att vidta säkerhetsåtgärder som t ex säkerställa att obehöriga inte kommer åt informationen.

Om du vill läsa mer om [Datainspektionens information med anledning av covid-19](#) så hittar du den fullständiga texten här.

Om du som arbetsgivare bestämmer dig för att erbjuda tester för covid-19 till din personal så har vi på Svensk Handel tagit fram en checklista med saker du bör tänka på. [Du hittar den här](#).